

Jméno: Lucie Kučeráková

Předmět: SP7MP_MTO2

Datum: 30. 5. 2014

„Závěrečný projekt“(VARIANTA B)

PRO KVANTITATIVNÍ VÝZKUM:

1) Téma, problém otázka, úvod a cíle výzkumu. Formulujte téma, problém, otázku svého výzkumu. Napište úvod (nejméně 1 odstavec), v němž představíte téma, vysvětlíte, co chcete zkoumat a proč je to zajímavé (přínosné). V dalším odstavci formulujte cíle vašeho výzkumu. (4 body v hodnocení projektu).

Celá práce bude zaměřena na zaznamenání názorů učitelů na připravenost běžných mateřských škol v České republice na inkluzivní vzdělávání. Cílem bude získat názory týkající se připravenosti učitelů na inkluzi v dnešní době a jejich povědomí a postoj k dané problematice. Školy budou vybrány náhodně, přičemž budou zahrnuti učitelé různých věkových kategorií a školy rozmístěné po celé České republice.

Já osobně jsem si tuto problematiku zvolila, protože jsem se celé tři roky bakalářského studia specializovala na předškolní pedagogiku a v budoucnu bych chtěla v mateřské škole působit. Považuji toto téma za velmi aktuální v dnešní době a nutné pro další posun ve školství.

Cílem práce je zjistit připravenost učitelů v mateřských školách na integraci dětí handicapovaných. Zaznamenat odlišnosti připravenosti mateřských škol na venkově či ve městě, odlišnosti v názorech učitelů různých věkových kategorií. Popsat, který z handicapů, je pro učitele přijatelnější pro inkluzi v jejich škole. Rozdílnost názorů učitelů s různým stupněm vzdělání.

2) Hlavní výzkumná otázka (1) a vedlejší výzkumné otázky (maximálně 5) (5 bodů v hodnocení projektu)

1. Hlavní výzkumnou otázkou je: Jaké názory mají učitelé mateřských škol na inkluzi?

Vedlejší výzkumné otázky:

1. Hraje v názorech na inkluzi postižených dětí roli věk učitelů?
2. Jsou učitelé ve městech na inkluzi postižených dětí připravenější než učitelé na venkově?
3. Jsou učitelé s vyšším vzděláním na inkluzi postižených dětí připravenější než jejich méně vzdělaní kolegové?
4. Jaká kategorie postižení by byla podle názorů učitelů pro inkluzi vhodná více a která méně?

3) Uveďte, zda jste si vybrali kvalitativní nebo kvantitativní výzkumnou strategii a proč jste se tak rozhodli (souvislý text, 1 odstavec). (3 body v hodnocení projektu)

Pro část praktickou jsem si zvolila kvantitativní metodu výzkumu a to dotazník. Pro tuto metodu jsem se rozhodla, jelikož chci zjistit informace od většího počtu lidí (na dotazník bude odpovídat zhruba 80 respondentů), mám na ni stanovený kratší časový úsek a považuji ji za dobře vyhodnotitelnou.

4) Hypotézy (minimálně 3) (5 bodů v hodnocení projektu)

H 1) Mladší učitelé mají pozitivnější postoje k inkluzi než starší učitelé.

H 2) Učitelé na venkově mají negativnější postoj k inkluzivnímu vzdělávání než učitelé ve městech.

H 3) Učitelé s vysokoškolským pedagogickým vzděláním mají pozitivnější postoj k integraci než učitelé se středoškolským pedagogickým vzděláním.

5) Seznam všech používaných konceptů a jejich definice (konceptualizace) a seznam indikátorů (operacionalizace) (6 bodů v hodnocení projektu)

Koncepty:

Inkluze: „Inkluze se dá chápat jako stav, kdy se člověk s postižením rodí do společnosti, která akceptuje jeho odlišnost a odlišnost každého svého člena, kdy je tedy normální být jiný a takové dítě se rodí do společnosti, která se nad jeho stavem vůbec nepozastavuje.“ (PRŮCHA, J., WALTEROVÁ, E., MAREŠ, J. Pedagogický slovník. 4. vyd. Praha: Portál, 2003. s. 49).

Integrace: Integrované vzdělávání uvádí Průcha jako „přístupy a způsoby zapojení žáků se zvláštními vzdělávacími potřebami do hlavních proudů vzdělávání a do běžných škol. Cílem je poskytnout i žákům s těžkými a trvalými zdravotními postiženími společnou zkušenost s jejich zdravými vrstevníky, a přitom respektovat jejich specifické potřeby.“ (PRŮCHA, J. Moderní pedagogika. Praha: Portál, 2002. s. 87).

Seznam indikátorů:

- Zájem instituce o danou problematiku (kurzy, přednášky...)

- Umístění školy v tabulkách o inkluzivním vzdělávání.
- Počet učitelů, kteří mají ve škole vystudovanou specializaci speciální pedagogiky či nějaký kurz k inkluzivnímu vzdělávání.
- Publikace, pomůcky příručky, které škola k inkluzivnímu vzdělávání vlastní.

6) Návrh metody sběru dat, výzkumné populace a vzorku. Jak budete sbírat data? Co/kdo bude vaší výzkumnou jednotkou? Kdo bude vaší populací a vzorkem (máte-li ve výzkumu populaci a vzorek)? Jak je vyberete a kontaktujete? Od kolika výzkumných jednotek plánujete sbírat data? Souvislý text (3 body v hodnocení projektu)

Pro diplomovou práci využiji metodu písemného dotazování. Samotné dotazníky rozešlu do mateřských škol rozmístěných různě po České republice. Výzkumný vzorek budou tvořit učitelé mateřských škol, které jsem si vybrala na základě starších kontaktů, získaných na praxích v mateřských školách. Kontaktovat samotné školy budu buď formou elektronické pošty a nebo na základě osobního setkání. Výzkumný vzorek se bude pohybovat okolo 80 respondentů, kteří budou odlišného věku a různého vzdělání.

7. Vzorová část dotazníku:

Vážené respondentky, vážení respondenti,

obracím se na Vás s prosbou o vyplnění mého dotazníku, který poslouží jako podklad pro Diplomovou práci na téma „Názory učitelů MŠ na inkluzivní vzdělávání“.

Poprosila bych Vás o co nejpřesnější a pravdivé vyplnění dotazníku. Dotazník je anonymní a dobrovolný.

Předem děkuji za spolupráci. Studentka Pedagogické fakulty MU v Brně.

Správnou anebo nejvíce přijatelnou odpověď vždy zakroužkujte či vepište.

1. Víte, co pojem inkluzivní vzdělávání znamená?

- a) plně
- b) spíše ano
- c) spíše ne
- d) pojmu nerozumím

2. Souhlasíte s inkluzí žáků se specifickými vzdělávacími potřebami do MŠ?

- a) plně souhlasím
- b) spíše souhlasím
- c) spíše nesouhlasím
- d) nesouhlasím

3. Myslíte si, že jsou MŠ v dnešní době připravené na inkluzivní vzdělávání?

- a) plně
- b) spíše ano
- c) spíše ne
- d) vůbec

4. Myslíte si, že mají učitelé v dnešní době dobré povědomí o znevýhodněných dětech a inkluzi samotné?

- a) plně souhlasím
- b) spíše souhlasím
- c) spíše nesouhlasím
- d) nesouhlasím

5. Máte již zkušenosti s inkluzí dětí v mateřských školách?

- a) ano

b) ne

6. Je tato zkušenost pozitivní? (Vyplňují jen respondenti, kteří u 5 otázky zakroužkovali ano.)

a) ano

b) ne

7. Máte kladný postoj na umístění dítěte se specifickými vzdělávacími potřebami do Vaší třídy?

a) kladný postoj

b) spíše ano

c) spíše ne

d) negativní postoj

8. Které ze znevýhodnění dětí považujete pro Vás za nejpříjemnější pro inkluzi?

a) sociální znevýhodnění

b) zdravotní postižení

c) zdravotní znevýhodnění

9. Které ze znevýhodnění dětí považujete pro Vás za nejméně přijatelné pro inkluzi?

a) sociální znevýhodnění

b) zdravotní postižení

c) zdravotní znevýhodnění

10. Váš věk je: a) 20 – 30

b) 31 – 45

c) 46 – 55

d) 56 a více

11. Jaké je Vaše dosažené vzdělání?

a) ZŠ

b) Odborné učiliště

c) SŠ

d) VOŠ

e) VŠ

12. Máte vystudovaný obor: Speciální pedagogika?

a) ano

b) ne

13. Kraj, kde se MŠ, ve které pracujete, vyskytuje:

.....

a) mateřská škola je ve městě

b) mateřská škola je na venkově

8) Zamyšlení se nad možnými praktickými a etickými problémy při výzkumu.

Domnívám se, že největší praktický problém u mého výzkumu bude malá návratnost dotazníku ze strany mateřských škol. Což je podstatný problém pokud předpokládám, že pro výzkum potřebuji minimálně 80 respondentů. Pokusím se tomuto problému předejít tím způsobem, že většinu mateřských škol navštívím osobně a přesvědčím tam v přímém kontaktu ředitele či učitele o pozitivěch doplnění dotazníků. Dalším praktický problém vidím v ne zcela pravdivém odpovídání učitelů na kladené otázky například z důvodu pocitu zostuzení se před ostatními mateřskými školami či zaměstnanci a kolegy ve vlastní škole. Abych tento problém alespoň trochu eliminovala, na začátek dotazníku jsem respondenty ubezpečila o anonymitě dotazníku.

9) Seznam relevantní literatury

1. BARTOŇOVÁ, Miroslava a Marie VÍTKOVÁ. Inkluzivní vzdělávání v podmínkách současné české školy: Inclusive education in current Czech school. 1. vyd. Brno: Masarykova univerzita, 2010, 409 s. ISBN 978-802-1053-830.1.
2. BAZALOVÁ, B. Vzdělávání žáků se speciálními vzdělávacími potřebami v zemích Evropské unie a v dalších vybraných zemích. Brno: MU 2006. ISBN 80-210-3971-X.
3. KLENKOVÁ, Jiřina a Marie VÍTKOVÁ. Inkluzivní vzdělávání se zřetelem na věkové skupiny a druhy postižení: Inclusive education - provisions for different age groups and disabilities. 1. vyd. Brno: Masarykova univerzita, 2011, 386 s. ISBN 978-802-1057-319.
4. KVĚTOŇOVÁ-ŠVECOVÁ, Lea, Iva STRNADOVÁ a Vanda HÁJKOVÁ. Cesty k inkluzi. Vyd. 1. Praha: Karolinum, 2012, 167 s., [4] s. obr. příl. ISBN 978-802-4620-862.
5. MÜLLER, O. a kol. Dítě se speciálními vzdělávacími potřebami v běžné škole. Olomouc: UP, 2001. ISBN 80-244-0231-9.
6. NOVOSAD, Libor. Poradenství pro osoby se zdravotním a sociálním znevýhodněním: základy a předpoklady dobré poradenské praxe. Vyd. 1. Praha: Portál, 2009, 269 s. ISBN 978-807-3675-097.
7. NOVOSAD, Libor. Tělesné postižení jako fenomén i životní realita: diskurzivní pohledy na tělo, tělesnost, pohyb, člověka a tělesné postižení. Vyd. 1. Praha: Portál, 2011, 166 s. ISBN 978-80-7367-873-9.
8. OPATŘILOVÁ, Dagmar. Analýza současného stavu inkluzivního vzdělávání v České republice u jedinců s tělesným postižením v předškolním a základním vzdělávání. První. Brno: MSD, sr.o., 2009. 322 s. Pol-36/09-02/58. ISBN 978-80-210-5030-3.
9. Psychologie pro učitelky mateřské školy. Vyd. 1. Editor Václav Mertin, Ilona Gillernová. Praha: Portál, 2003, 230 s. ISBN 80-717-8799-X.
10. VÁGNEROVÁ, M. Vývojová psychologie I. Dětství a dospívání. Praha: Karolinum, 2005. ISBN 80-246-0956-8.
11. VÍTKOVÁ, Marie. Integrativní speciální pedagogika: sborník k projektu "Škola pro všechny" realizovaný s podporou Vzdělávací nadace Jana Husa. Brno: Paido - edice pedagogické literatury, 1998, 181 s. ISBN 80-859-3151-6.
12. Základy inkluzivní pedagogiky: dítě s postižením, narušením a ohrožením ve škole. Vyd. 1. Editor Viktor Lechta. Praha: Portál, 2010, 435 s. ISBN 978-80-7367-679-7.

Podářilo se vřm formulovat tēma a vytvořit hypotēzy ve sprřvnēm tvaru, slabinou projektu je ale nepochopenř konceptualizace a operacionalizace a zejmēna dotaznřk, kterř je velmi plochř, a hypotēzřm nedostatečně odpovřdř. Domnřvřm se, ře existujř mnohem lepřř otřzky na mēření vēdomostř o inkluzi a postojř učitelř - napřřklad rřznē opakovanē pouřřvanē nřstroje pro mēření postojř učitelř k inkluzi (nebo i obav učitelř z inkluze), kterē by se daly adaptovat pro prostředř Mř a jistē by přinesly přřnosnējř vřsledky.